

УДК 347.78.025

ОБ'ЄКТИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Л. Тарасенко

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: tarasenkoleo@gmail.com*

Досліджено проблемні питання щодо правової охорони об'єктів авторського права у цифровому середовищі. Проаналізовано чинне законодавство щодо правового регулювання цих відносин. Проаналізовано тенденції авторського права з урахуванням розвитку цифрових технологій. З'ясовано, що розвиток суспільних відносин значно випереджає законодавство, яке врегульовує відносини щодо набуття, здійснення та захисту прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі загалом, та авторських прав зокрема. Зроблено висновки про те, що розвиток цифрових технологій зумовлює певні особливості щодо набуття та здійснення авторських прав у цифровому середовищі, серед яких можливість швидкого оцифрування об'єктів авторського права, існування окремих об'єктів авторського права винятково у цифровому вигляді (комп'ютерні програми, відеоігри, електронні бази даних тощо), швидке передання інформації (яка за своєю суттю зазвичай містить об'єкти авторського права) через мережу Інтернет. Обґрунтовано, що у цифровому середовищі можуть використовуватися такі об'єкти авторського права: веб-сайт як оригінальний комплексний твір; письмові твори, усні твори (у вигляді відеофайлів), тобто контент веб-сайту; комп'ютерні програми та інше програмне забезпечення (в тому числі як внутрішня технічна основа веб-сайту); зображення, малюнки, в тому числі веб-дизайн; музичні твори; аудіовізуальні твори, в тому числі відеоігри, фільми. Доведено, що веб-дизайн (інтерфейс веб-сайту, інших пристроїв) є об'єктом права інтелектуальної власності, який використовується в цифровому середовищі, та може охоронятися як об'єкт авторського права (зображення), як об'єкт патентного права (промисловий зразок) або як торговельна марка («Trade Dress Protection»).

Ключові слова: авторське право, Інтернет, веб-сайт, веб-дизайн, комп'ютерна програма.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2019.68.231>

Вступ. Майже всі об'єкти права інтелектуальної власності можуть використовуватися в мережі Інтернет. Серед них: об'єкти авторського права, патентного права, торговельні марки та інші засоби індивідуалізації товарів та послуг, учасників цивільного обороту, окремі нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Використання цих об'єктів у цифровому середовищі зумовлює необхідність належного правового регулювання. Водночас станом на сьогодні національне законодавство у цій сфері потребує доопрацювання.

Постановка проблеми. Правове регулювання відносин щодо використання об'єктів інтелектуальної власності в мережі Інтернет включає в себе загальні та спеціальні норми. Загальні – це всі норми, які визначають порядок набуття, здійснення, припинення та захисту авторських, патентних прав, прав на торговельні марки тощо. Спеціальні норми визначають особливості здійснення цих прав саме в мережі Інтернет (в цифровому середовищі).

Найбільше спеціальних норм містить Закон України «Про авторське право і суміжні права». Так, у цьому законі наведено визначення понять «веб-сайт», «веб-

сторінка», «власник веб-сторінки», «гіперпосилання», «електронна (цифрова) інформація»), «обліковий запис» тощо (ст. 1 закону). Також закон унормовує порядок припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет у позасудовому порядку (ст. 52-1 закону).

В інших законах, які врегульовують відносини інтелектуальної власності, є лише поодинокі згадки про Інтернет, а відтак, і про здійснення та захист прав в цифровому середовищі. Зокрема, у Законі України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» про Інтернет згадано лише в контексті пропонування товару для продажу через Інтернет, що законодавець трактує як використання винаходу, корисної моделі (абз. 5, ч. 2, ст. 28 закону). Аналогічна норма міститься і в Законі України «Про охорону прав на промислові зразки» щодо використання промислового зразка (абз. 3 п. 2 ст. 20 закону).

Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» містить дві згадки про Інтернет: в контексті використання знака, яким визнається застосування його в діловій документації, в рекламі та в мережі Інтернет (абз. 4 п. 4 ст. 16 закону) та у визначенні доменного імені (ст. 1 закону).

Звичайно, це не вичерпний перелік норм, які визначають особливості набуття, здійснення та захисту прав інтелектуальної власності у цифровому середовищі. Адже недоцільно обмежувати спеціальне правове регулювання лише тими нормами, які містять слово «Інтернет». Зокрема, до спеціального правового регулювання належать норми щодо правового режиму комп'ютерної програми, баз даних, електронної (цифрової) інформації, щодо використання творів у цифровому середовищі та ін. Водночас наявність поодиноких згадок про мережу Інтернет є показовим і свідчить про те, що відповідне правове регулювання не йде в ногу з часом. Тобто розвиток суспільних відносин значно випереджає законодавство, яке врегульовує відносини щодо набуття, здійснення та захисту прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі загалом та авторських прав зокрема.

Судова практика щодо вирішення спорів, пов'язаних із захистом авторських прав, що порушені в мережі Інтернет, також є неоднозначною, що вказує на актуальність цього наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних засад набуття, здійснення та захисту авторських прав у цифровому середовищі набуває чимраз більшої популярності. Однак ці наукові доробки не завжди є системними. На рівні дисертаційних досліджень заслуговує на увагу праця І. І. Ващинця «Цивільно-правова охорона авторських прав в умовах розвитку інформаційних технологій», але її виконано 2006 року [1]. Цікавим є дисертаційне дослідження К. О. Зерова на тему «Захист авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет» (2018 року) [6], але ця робота не охоплює проблемні аспекти набуття і здійснення авторських прав у цифровому середовищі. Поодинокі статті у фахових виданнях зосереджують свою увагу на окремих проблемних аспектах щодо використання об'єктів авторського права у цифровому середовищі [2; 4; 5; 13]. Підручники з ІТ права та права інтелектуальної власності [7; 8; 9] зазвичай містять підрозділи щодо характеристики авторських прав у мережі Інтернет, але академічний виклад матеріалу не пропонує зазвичай вирішення усіх проблемних аспектів цієї тематики. Відтак пропонується тема наукового дослідження, що викладена у цій статті, є актуальною для подальшого аналізу.

Цілями статті є характеристика об'єктів авторського права, які використовуються у цифровому середовищі, з'ясування особливостей їх правового режиму, обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання цих відносин.

Виклад основного матеріалу. Цифрові технології зумовили такі тенденції для розвитку права інтелектуальної власності:

– можливість швидкого оцифрування об'єктів інтелектуальної власності, насамперед, авторського права. Йдеться про перетворення письмової форми у цифрову, зокрема, у файл певного вигляду (текстовий, зображення тощо);

– створення нових винятково «цифрових» об'єктів інтелектуальної власності (наприклад, програмне забезпечення різних видів);

– швидке поширення та розростання мережі Інтернет, що дає змогу швидкого глобального передання цифрової інформації (а відтак, і об'єктів права інтелектуальної власності) по всьому світу.

Ці тенденції визначив британський науковець Дж. Сміт ще 2007 року [16, с. 5]. В Україні на науковому рівні вчені-правники також досліджували вплив інформаційних технологій на розвиток інтелектуального права загалом та авторського права зокрема.

Так, з аналізу позицій І. І. Ващинця, що викладений в його дисертаційному дослідженні, вбачається, що одними з тенденцій розвитку авторського права є розповсюдження авторсько-правової охорони на нові об'єкти, які не є результатами творчої діяльності (нетворчі бази даних, технічні засоби захисту авторського права), а також звуження можливостей застосування обмежень авторських прав та їх підміна укладенням ліцензійних угод [3, с. 8]. Позиція є дискусійною, оскільки відсутність творчого характеру при створенні твору не зумовлює виникнення авторського права взагалі. На наш погляд, окремі «цифрові» об'єкти авторського права можуть містити творчі та нетворчі елементи (йдеться про програмне забезпечення, що розроблене на основі вже існуючого, про бази даних, творчим елементом яких є власне оригінальне komponування їх складових тощо).

Професори Є. О. Харитонов та О. І. Харитонова також наголошують на можливості оцифрування більшості об'єктів авторського права, що зумовлює зміну об'єктивної форми вираження цих об'єктів [13, с. 120]. Справді, майже кожен об'єкт права інтелектуальної власності, а не лише об'єкт авторського права, може бути оцифрований. Зокрема, патенти, опис винаходу, корисної моделі, зображення торговельної марки тощо також можуть бути переведені в цифрову форму.

Найчастіше у мережі Інтернет використовуються об'єкти авторського права, оскільки кожен веб-сайт має інформаційне наповнення, яке зазвичай складається з текстової інформації та зображень, що є об'єктами авторського права. Окрім того, на веб-сайті можуть бути розміщені і музичні твори (пісні), аудіовізуальні твори (фільми, кліпи тощо). Зміст веб-сайту (контент) має визначальне значення. У науковій літературі наголошують, що саме контент сайту є найважливішим елементом серед усіх складових веб-сайту. Це «король» веб-сайту [16, с. 5]. Саме контент шукають користувачі мережі Інтернет. Контент являє собою інформацію певного виду залежно від виду веб-сайту.

Цифрові технології зумовлюють такі можливості авторів та користувачів мережі Інтернет:

- простота копіювання;
- простота передачі файлів, які містять об'єкти права інтелектуальної власності, і їх багаторазове використання в різний час різними суб'єктами на різних територіях (країнах);
- пластичність цифрових творів, тобто можливість їх легкої модифікації, адаптації та іншої переробки в цифровій формі;

- легкість поєднання цифрових творів з новими продуктами, такими як мультимедіа, інші новітні технології тощо;
- компактність цифрових творів – велика кількість творів в цифровій формі може зберігатися на флеш-пам'яті;
- нові пошукові можливості, що спрощують пошук інформації, а відтак, і пошук об'єктів авторського права в мережі Інтернет.
- відсутність автора (іноді) – окремі твори можуть бути створені комп'ютером (штучним інтелектом), так звані «computer-generated works» [12, с. 9].

Справді цифрове середовище надає користувачам широкі можливості щодо пошуку потрібної інформації, її збереження, копіювання, зміни збережених об'єктів (авторського права). При цьому не завжди ці дії вчиняються за згодою автора.

У мережі Інтернет та загалом в цифровому середовищі можуть використовуватися такі об'єкти авторського права:

- веб-сайт як оригінальний комплексний твір;
- письмові твори, усні твори (у вигляді відеофайлів), тобто контент веб-сайту;
- комп'ютерні програми та інше програмне забезпечення;
- зображення, малюнки, в тому числі веб-дизайн;
- музичні твори;
- аудіовізуальні твори, в тому числі відеоігри, фільми.

У науковій літературі зазначають, що перелічені вище об'єкти мають таку специфіку: веб-сайт доцільно розглядати як оригінальний комплексний твір, відкрите програмне забезпечення не захищено авторським правом, на відеоігри поширюється правовий режим аудіовізуальних творів, а фільми поступово перетворюються в самостійний об'єкт авторського права. Окрім того, в Інтернеті використовується багато похідних від всіх перелічених вище творів, які також охороняються авторським правом [12, с. 18].

Веб-сайт слід розглядати як комплексний об'єкт права інтелектуальної власності, оскільки він містить в собі програмні засоби (відповідні комп'ютерні програми, завдяки яким веб-сайт функціонує); має інформаційне наповнення (тексти, зображення тощо); має унікальне ім'я (доменне ім'я); інформація, що міститься на веб-сайті, зберігається на віддаленому комп'ютері (цей процес характеризується як хостинг); доступ до Інтернет-сайту можливий з будь-якого комп'ютера, що підключений до мережі Інтернет, завдяки використанню відповідного програмного забезпечення (публічний доступ будь-якої особи).

З наведених вище ознак вбачаємо, що без відповідного програмного забезпечення не можливе функціонування Інтернет-сайту з технічного боку. Зокрема, йдеться про комп'ютерні програми, які працюють «всередині» веб-сайту.

Комп'ютерна програма також є об'єктом авторського права, який використовується саме в цифровому середовищі. А відтак, вона має відповідати критеріям, які є визначальними для зачислення певного об'єкта до об'єктів авторського права. Вищий господарський суд України у п. 25 постанови Пленуму від 17 жовтня 2012 року «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності» зазначає, що під час вирішення питань про те, чи є конкретний результат об'єктом авторського права, суду слід враховувати: об'єктом правової охорони є лише такий результат, який створений творчою працею; доки не доведено інше, результат інтелектуальної діяльності вважається створеним творчою працею; правовій охороні як об'єкт авторського права підлягає твір, виражений в об'єктивній формі, а не його зміст [10].

Тому комп'ютерна програма як об'єкт авторського права має бути результатом саме творчої діяльності, який виражений в об'єктивній формі. Відсутність однієї з цих ознак зумовлює ненадання правової охорони такому об'єкту. Так, в судовій справі, предметом якої був захист майнових авторських прав, судом було встановлено, що комп'ютерна програма, яка була предметом спору, порівняно з іншою вже наявною комп'ютерною програмою, містить відмінності, які не мають ознак оригінальності, не мають ознак творчого характеру. Тому розробники цього програмного комплексу використали існуючу комп'ютерну програму шляхом внесення у неї змін. Цей змінений програмний комплекс не відповідає умовам оригінальності та не має ознак творчого характеру. Зазначені обставини були встановлені відповідно до висновку комплексної судової експертизи комп'ютерної техніки та програмних продуктів та об'єктів інтелектуальної власності [12]. Тому суд цілком слушно констатував, що авторське право на комп'ютерну програму не виникло, а відтак, і не підлягає захисту.

Відзначаємо, що у разі судового спору, в якому підлягають з'ясуванню обставини щодо похідного характеру комп'ютерної програми, незаконного використання подібної комп'ютерної програми, права на яку належать позивачеві тощо, належним та допустимим засобом доказування буде висновок експерта, оскільки суд не володіє спеціальними технічними знаннями у цій сфері, а відтак, не може надати самостійно відповідну оцінку таким обставинам справи. Хоча в окремих випадках з урахуванням конкретних обставин справи та у разі, коли знань судді достатньо для з'ясування обставин справи, пов'язаної із захистом прав інтелектуальної власності, можливе вирішення суддею (суддями) питань, які виникають у розгляді справи, з позиції споживача без призначення судової експертизи. На цьому наголошує Вищий господарський суд України у Постанові Пленуму «Про деякі питання практики призначення судових експертиз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності» № 5 від 23.03.2012 року [11].

Веб-дизайн (інтерфейс) як об'єкт права інтелектуальної власності, який використовується в цифровому середовищі, може охоронятися як об'єкт авторського права, як об'єкт патентного права (промисловий зразок) або як торговельна марка (так званий «Trade Dress Protection»).

Зокрема, показовою є судова справа Apple Inc. проти Samsung Electronics, в якій суд ухвалив рішення на користь Apple Inc., зобов'язавши відповідача сплатити суму компенсації (збитків) в розмірі близько 500 млн доларів США. Зокрема, права компанії Apple Inc., яка володіє патентом на промисловий зразок, були порушені компанією Samsung Electronics шляхом використання інтерфейсу смартфонів (телефонів) [1].

З одного боку інтерфейс є функціональним інструментом, за допомогою якого користувач взаємодіє з програмним продуктом, тобто шукає потрібну інформацію на веб-сайті. Водночас веб-дизайн індивідуалізує веб-сайт, екран смартфона (іншого пристрою), а відтак, і приваблює користувача.

У США веб-дизайн (користувальницький інтерфейс) охороняється за принципом «look and feel» [17, с. 190]. Йдеться про перше асоціативне сприйняття веб-сайту через його інтерфейс. Саме на цій стадії пошуку інформації частина користувачів може сплутати веб-сайт оригінального виробника товару, постачальника послуг тощо з його конкурентом. надалі користувач зіставляє та аналізує, яким сайтом він користується, і зазвичай доходить висновку, що він обрав сайт «правдивого» виробника товарів, постачальника послуг, що насправді не відповідає дійсності. Правова охорона відповідного оригінального веб-дизайну лише

авторським правом не завжди може бути належно забезпечена саме авторським правом. Тому ефективність правової охорони може бути забезпечена завдяки засобам авторського та патентного права.

Висновки. Розвиток цифрових технологій зумовлює такі особливості щодо набуття та здійснення авторських прав у цифровому середовищі: можливість швидкого оцифрування об'єктів авторського права, існування окремих об'єктів авторського права винятково у цифровому вигляді (комп'ютерні програми, відеоігри, електронні бази даних тощо), швидке передання інформації (яка за своєю суттю зазвичай містить об'єкти авторського права) через мережу Інтернет.

У цифровому середовищі використовують такі об'єкти авторського права: веб-сайт як оригінальний комплексний твір; письмові твори, усні твори (у вигляді відеофайлів), тобто контент веб-сайту; комп'ютерні програми та інше програмне забезпечення (в тому числі як внутрішня технічна основа веб-сайту); зображення, малюнки, в тому числі веб-дизайн; музичні твори; аудіовізуальні твори, в тому числі відеоігри, фільми.

Веб-дизайн (інтерфейс веб-сайту, інших пристроїв) є об'єктом права інтелектуальної власності, який використовується в цифровому середовищі, та може охоронятися як об'єкт авторського права (зображення), як об'єкт патентного права (промисловий зразок) або як торговельна марка («Trade Dress Protection»).

Список використаних джерел

1. Apple виграла суд проти Samsung на \$ 539 млн. У справі патентних прав. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ukr.media/business/359579/>
2. Атаманова Ю. Є. Захист прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет: світовий досвід та вітчизняні перспективи / Ю. Є. Атаманова // Право та інновації. – 2014. – № 3. – С. 7.
3. Ващинець І. І. Цивільно-правова охорона авторських прав в умовах розвитку інформаційних технологій : дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького / І. І. Ващинець. – Київ, 2006. – 179 с.
4. Галабала М. Фіксація доказів, що підтверджують порушення прав інтелектуальної власності в мережі Internet. Теорія і практика інтелектуальної власності / М. Галабала. – 2009. – № 5. – С. 39–43.
5. Еннан Р. С. Правове регулювання відносин у мережі Інтернет. IT-право: проблеми і перспективи розвитку в Україні : збірник матеріалів науково-практичної конференції [Електронний ресурс] / Р. С. Еннан. – Львів : НУ «Львівська політехніка», 2016. – С. 172. – Режим доступу : http://www.lp.edu.ua/sites/default/files/news/2016/3900/attachments/maket_it_konfer.pdf
6. Зеров К. О. Захист авторських прав на твори, розміщені в мережі інтернет: дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. Нац. акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака / К. О. Зеров. – Київ, 2018. – 272 с.
7. IT-ПРАВО / Л. С. Яворська, Л. Л. Тарасенко, В. М. Мартин, Ю. Я. Самагальська та ін. – Львів : Видавництво «Левада», 2017. – 470 с.
8. IT-право: теорія і практика / за ред. Є. О. Харитоновна, О. І. Харитоновної. – Одеса : Фенікс, 2017. – 472 с.
9. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник / Р. С. Еннан, О. О. Кулініч, С. В. Мазуренко, І. В. Менсо, Л. Д. Романадзе. – Київ : Алерта, 2016. – 492 с.
10. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності : Постанова Пленуму Вищого господарського суду № 12 від 17.10.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>
11. Про деякі питання практики призначення судових експертиз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності : Постанова Пленуму Вищого

- господарського суду № 5 від 23.03.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0005600-12>
12. Рішення господарського суду м. Києва від 12.05.2015 р. Справа №9/174. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44342133>
  13. Харитонов Є. О. Інформаційні технології та авторське право / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. – 2017. – № 10. – С. 119–127.
  14. Черкашин І. В. Проблеми юридичного факту в Інтернеті в контексті права інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. / І. В. Черкашин // Актуальні проблеми інтелектуального права : матеріали першої всеукраїнської науково-практичної конференції. – Львів : Юрид. ф-т Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2016. – С. 154. – Режим доступу : <http://law.lnu.edu.ua/news/anons-konferentsiya-aktualni-problemy-intelektualnoho-prava-23-09-2016>
  15. Craig B. Cyberlaw: The Law of the Internet and Information Technology / Brian Craig. – 2012. – 288 p.
  16. Graham J. H. Smith. Internet Law and Regulation / J. H. Graham. – Sweet & Maxwell, 2007. – 1296 p.
  17. Shemtov N. Beyond the Code: Protection of Non-Textual Features of Software / Noam Shemtov. – Oxford University Press. 2017. – 288 p.
  18. Stokes S. Digital Copyright: Law and Practice / Simon Stokes. Bloomsbury Publishing. – 2014. – 310 p.

References

1. *Apple vygrala sud proty Samsung na \$ 539 mln. u spravi patentnyh prav*. Retrieved from <https://ukr.media/business/359579/>
2. Atamanova, Yu. Ye. (2014). Zakhyst prav intelektual'noi vlasnosti u merezhi Internet: svitoviy dosvid ta vitchyzniani perspektyvy. *Pravo ta innovatsiyi*, 3, 7.
3. Vaschinets, I. I. (2006). *Tsyvilno-pravova ohorona avtorskyh prav v umovah rozvitku informatsiynyh tehnologiy: dys. kand. yurid. nauk*. NAN Ukrayiny, Institut derzhavy i prava im. V. M. Koretskogo, 179.
4. Halabala, M. (2009). Fiksatsiia dokaziv, scho pidtverdzhuiut' porushennia prav intelektual'noi vlasnosti v merezhi Internet. *Teoriia i praktyka intelektual'noi vlasnosti*, 5, 39–43.
5. Ennan, R. Ye. (2016). Pravove rehuliuвання vidnosyn u merezhi Internet. IT pravo: problemy i perspektyvy rozvytku v Ukraini: *zbirnyk materialiv nauково-praktychnoi konferentsii. L'viv: NU «L'vivs'ka politekhnika»*, 172. Retrieved from http://www.lp.edu.ua/sites/default/files/news/2016/3900/attachments/maket_it_konfer.pdf
6. Zerov, K. O. (2018). *Zahyst avtorskyh prav na tvory, rozmischeni v merezhi Internet: dys. kand. yurid. nauk*. Nats. akad. prav. nauk Ukrayiny, NDI privat. prava i pidpryyemnytstva im. F. G. Burchaka.
7. Yavors'ka, L. S., Tarasenko, L. L., Martyn, V. M., Samahal's'ka, Yu. Ya. ta in. (2017). *IT PRAVO*. L'viv: Vydavnytstvo «Levada».
8. *IT-pravo: teoriya i praktyka*. (2017). Red. Ye. O. Kharytonova, O. I. Kharytonovoi. Odesa: Feniks.
9. Ennan, R. Ye., Kulinich, O. O., Mazurenko, S. V., Menso, I. V., Romanadze, L. D. (2016). *Pravo intelektual'noi vlasnosti: navchal'nyj posibnyk*. Kyiv: Alerta.
10. Pro deyaki pytannya praktyky vyrishennya sporiv, pov'yazanyh iz zahystom prav intelektual'noi vlasnosti: *Postanova Plenumu Vyschogo gospodarського sudu* (2012). Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>
11. Pro deyaki pytannya praktyky priznachennya sudovih ekspertyz u spravah zi sporiv, pov'yazanyh iz zahystom prava intelektual'noi vlasnosti: *Postanova Plenumu Vyschogo gospodarського sudu* (2012). Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0005600-12>

12. *Rishennya gospodarstvom sudu m. Kyiva* vid 12.05.2015, sprava № 9/174. Retrieved from <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44342133>.
13. Harytonov, E. O., Harytonova, O. I. (2017). Informatsiyni tehnologiyi ta avtorske pravo. *Visnik Pivdenного regionalного tsentru Natsionalnoyi akademiyi pravovih nauk Ukrainy*, 10, 119–127.
14. Cherkashyn, I. V. (2016). Problemy iurydychnoho faktu v Interneti v konteksti prava intelektual'noi vlasnosti. *Aktual'ni problemy intelektual'noho prava: materialy pershoi vseukrains'koi naukovy-praktychnoi konferentsii*, 154. Retrieved from <http://law.lnu.edu.ua/news/anons-konferentsiya-aktualni-problemy-intelektualnoho-prava-23-09-2016>.
15. Craig, Br. (2012). *Cyberlaw: The Law of the Internet and Information Technology*.
16. Graham, J. H. Smith. (2007). *Internet Law and Regulation*. Sweet & Maxwell.
17. Shemtov, N. (2017). *Beyond the Code: Protection of Non-Textual Features of Software*. Oxford University Press.
18. Stokes, S. (2014). *Digital Copyright: Law and Practice*. Bloomsbury Publishing.

OBJECTS OF COPYRIGHT IN THE DIGITAL ENVIRONMENT

L. Tarasenko

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: tarasenkoleo@gmail.com*

The article examines the issues of legal protection of copyright objects in the digital environment. The analysis of the current legislation concerning the legal regulation of these relations is done. The tendencies of copyright with the consideration of development of digital technologies are analyzed.

The author reveals that the development of social relations far outstrips the legislation regulating the relations regarding the acquisition, implementation and protection of intellectual property rights in the digital environment in general, and copyright in particular.

The author concludes that the development of digital technologies predetermines certain peculiarities in the acquisition and implementation of copyright in the digital environment, including the possibility of rapid digitization of copyright objects, the existence of individual objects of copyright exclusively in digital form (computer programs, video games, electronic databases, etc.), the rapid transfer of information (which in its essence usually contains objects of copyright) through the Internet.

It is substantiated that in the digital environment the following objects of copyright can be used: a website as an original comprehensive work; written works, oral works (in the form of video files), the content of the website; computer programs and other software (including the internal technical basis of the website); images, drawings, including web design; musical works; audiovisual works, including video games, films.

The characteristics of digital technology are the following: ease of replication (copying), ease of transmission and multiply use, plasticity of digital media (it is easy to modify, enhance and adopt the works in digital form), equivalence of work in digital form (it's easy to combine digital works) into new products such as multimedia, the merger (convergence) of media, technologies etc., compactness of works in digital form (for example, a whole library can be stored in a flash memory), new search and link capabilities (it's easy to link and to find information), sometimes there is no human author, so it may be computer-generated works, or work created with the aid of computer.

It is proved that web design (web site interface, other devices) is the subject of intellectual property rights and it's used in a digital environment. It may be protected as a copyright object (image), as an object of patent law (industrial sample), or as a trademark («Trade Dress Protection»).

Keywords: copyright, Internet, website, web design, computer program.

Стаття: надійшла до редакції 19.02.2019

прийнята до друку 21.05.2019